

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 86 0 P 002655 18 Rev 3
Banjaluka: 13.6.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S. V. iz Š., zastupanog po punomoćniku B. P., advokatu iz B., protiv tuženog a.d. „J. O.“ - Filijala B.-ispostava M. i umješača na strani tuženog u „A. o.“ Z., R. H., zastupanih po punomoćnicima D. K. i V. K., advokatima iz B., radi naknade štete, vrijednost predmeta spora 58.664,11 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj: 86 0 P 002655 17 Gž 5 od 18.12.2017. godine, na sjednici održanoj 13.6.2018. godine, donio je,

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog i zahtjev umješača za naknadu troškova postupka, na ime sastava odgovora na reviziju, u iznosima od po 1.535,00 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Modriči broj: 86 0 P 002655 14 P 3 od 23.7.2015. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim traži da se obaveže tuženi da mu isplati na ime naknade materijalne štete ukupni iznos od 62.734,10 KM, od čega na ime štete na putničkom vozilu iznos od 61.791,20 KM, na ime troškova šlepanja vozila iznos od 900,00 KM i na ime ležarine za vozilo iznos od 42,90 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 26.4.2004. godine do isplate.

Tužitelj je obavezan da tuženom na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 13.232,00 KM, a umješaču iznos od 29.129,00 KM, u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj: 86 0 P 002655 17 Gž 5 od 18.12.2017. godine, žalba tužitelja je djelimično usvojena i prvostepena presuda preinačena u dijelu odluke o troškovima postupka, tako što je dosuđena naknada na ime troškova za tuženog sa iznosa od 13.232,00 KM snižena na iznos od 10.846,00 KM, dok je dosuđena naknada troškova za umješača sa iznosa od 29.129,00 KM snižena na iznos od 23.092,00 KM.

U preostalom dijelu je žalba tužitelja odbijena i prvostepena presuda potvrđena (odluka o glavnom tužbenom zahtjevu).

Odbijeni su zahtjevi tuženog i umješaka za naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora na žalbu.

Tužitelj revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi i umjeseač u odgovoru predlažu da se revizija odbije, a tužitelj obaveže na naknadu troškova na ime sastava odgovora u iznosima od po 1.535,00 KM.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu materijalne štete u ukupnom iznosu od 62.734,10 KM, a koju štetu je, po navodima tužbe, pretrpio dana 26.4.2004. godine kada je u saobraćajnoj nezgodi oštećeno njegovo putničko motorno vozilo marke „Mercedes S 500“, registarske oznake ... (u daljem tekstu: sporno vozilo).

U bitnome se činjenično utvrđenje prvostepenog suda sastoji u sljedećem:

da je za sporno vozilo dana 15.3.2004. godine, od strane PU B., izdata saobraćajna dozvola oznake BH ... prema kojoj je upisani vlasnik vozila M. S. iz B., te da je sporno vozilo od njega kupio tužitelj, ali ga registrovao na svoje ime; da je tužitelj 19.3.2004. godine, postupajući kao punomoćnik M. S. na osnovu punomoći ovjerene u Gradskoj upravi Grada B. broj: ... od 10.5.2004. godine, zaključio sa tuženim polisom osiguranja broj: ... o kasko osiguranju vozila, uz naplatu premije u iznosu od 3.815,74 KM; da je M. S. u navedenoj punomoći ovlastio tužitelja da može "upravljati, registrovati, prepisati i naplatiti nastalu štetu za moje putničko motorno vozilo marke „Mercedes s 500“, registarske oznake ...“;

da je 26.4.2004. godine, prema službenoj zabilješci Policijske stanice B. broj: ... od 29.4.2004. godine, došlo do saobraćajne nezgode u mjestu P. B., Opština K. V., u kojoj su učestvovali I. M, kao vozač putničkog motornog vozila marke „Audi“ i tužitelj, kao vozač spornog vozila; da je do kontakta vozila došlo na desnoj saobraćajnoj traci gledajući iz pravca kretanja spornog vozila, obzirom da je vozilo marke „Audi“ prethodno zaobilazilo prepreku na putu (odronjeni komadi stijene) i nije se, nakon zaobilaženja prepreke, vratio na svoju traku kretanja;

da je tužitelj 15. 2. 2005. godine dostavio tuženom kompletirani zahtjev za naknadu štete u ukupnom iznosu od 58.664,11 KM, po kome zahtjevu tuženi nije postupio i zbog čega je tužitelj 15.6.2005. godine podnio tužbu kojom je pokrenuo ovaj postupak; da je MUP RS CJB B. dopisom od 24.3.2006. godine obavijestio tuženog da je falsifikovana dokumentacija (JCI – C ... od 25.2.2004. godine) za sporno vozilo radi njegovog uvoza i registracije kod nadležne policijske uprave; da je u vezi sa krivičnim djelom falsifikata navedene isprave, presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: ... od 14.9.2005. godine osuđen D. K. zvani „B.“ na kaznu zatvora u trajanju od 6 mjeseci;

da je presudom prvostepenog suda broj: 86 0 P 000615 06 P od 1.11.2010. godine, odbijen tužbeni zahtjev tuženog iz ove parnice kojim je tražio poništenje ugovora o kasko osiguranju po polisi osiguranja broj: ...;

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), primjenom odredbe člana 123. ZPP u vezi sa odredbama člana 897., 919. i 940. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Odluku o neosnovanosti tužbenog zahtjeva, prvostepeni sud je zasnovao ocjenom nalaza vještaka mašinske struke G. K. i vještaka saobraćajne struke S. S. i R. M..

Cijeneći nalaz vještaka G. K. iz mjeseca jula 2013. godine, prvostepeni sud utvrđuje da vještak „pretpostavlja“ da je oštećenje na vozilu „Audi“, koje se nalazi na desnoj čeonj strani, „najvjerojatnije nastalo prije ove nesreće u kontaktu sa nekim drugim vozilom ili na neki drugi način“ i da je „mišljenja da se ne može sa sigurnošću kategorički odrediti o podudarnosti oštećenja jer nije imao dovoljno kvalitetnih podataka“. Takođe je konstatovao da vještak smatra da bi bilo „najcjelishodnije izvršiti rekonstrukciju događaja“.

Kada je u pitanju nalaz vještaka S. S. iz mjeseca novembra 2009.godine, prvostepeni sud navodi da je vještak u nalazu ukazao da „raspoloživi materijalni podaci, opredjeljeni tok i mehanizam sudara“, više odgovaraju okolnostima u kojima je vozilo marke „Audi“ u trenutku kontakta sa vozilom tužitelja bilo zaustavljeno, kako navodi „najvjerojatnije sa aktiviranom parkirnom kočnicom i ugašenim motorom“, te da bi se moglo raditi o insceniranoj nezgodi. Prvostepeni sud je posebno osvrnuo na dio nalaza u kome se vještak izjasnio u vezi sa radnjama vozača vozila marke „Audi“, ukazujući da bi i „vozač prosječnih sposobnosti ... lako mogao izbjeći nezgodu vraćanjem na svoju desnu traku nakon obilaženja kamena“.

Kada je u pitanju nalaz vještaka R. M. od 30.4.2015. godine, prvostepeni sud ukazuje da vještak nije „vršio analizu drugih tragova“ jer je na osnovu „zaustavnog položaja oba vozila, obima i karaktera oštećenja na oba vozila“, došao do zaključka da oštećenja na vozilu marke „Mercedes“ nisu nastala u kontaktu sa oštećenjima na vozilu marke „Audi“.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvaća činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tužitelja i potvrđuje prvostepenu presudu u odnosu na odluku o tužbenom zahtjevu, dok je nalazi djelimično osnovanom kada su u pitanju dosuđeni troškovi postupka.

Odluka drugostepenog suda zasnovana je na prihvatanju nalaza vještaka S. S., za koga navodi da je „jedini prihvatljiv, obrazložen i potpun“ i da „neosporno upućuje na zaključak“ da do oštećenja spornog vozila nije došlo u sudaru sa vozilom marke „Audi“ na način kako je to tužitelj tvrdio u postupku, već da se „radi o insceniranoj nezgodi“.

Drugostepeni sud prihvata da tužitelj nije dokazao osnovanost zahtjeva, jer iz nalaza vještaka S. S. slijedi da je vozilo marke „Audi“ u momentu sudara „stajalo, odnosno „nije se kretalo i da je bilo zakočeno parkirnom kočnicom“, što je u suprotnosti sa iskazima tužitelja i I. M., tj. vozača motornih vozila koja su učestvovala u saobraćajnoj nezgodi. U prilog ovoj tvrdnji, kako cijeni drugostepeni sud, ide izjašnjenje vještaka sa glavne rasprave kada je naveo da bi oba vozila kontaktirala prednjim lijevim dijelovima da se vozilo „Audi“ kretalo, ali da priložene fotografije ne pokazuju oštećenja lijevog dijela na vozilu tužitelja, zbog čega je vještak i dao mišljenje da oštećenja na vozilu marke „Audi“ u prednjem desnom dijelu „nisu nastala u kontaktu sa Mercedesom“. Tvrdnju da je vozilo marke „Audi“ bilo zaustavljeno u momentu navodnog kontakta vozila, vještak pojašnjava time da se dijelovi vozila koja su imala kontakt u kretanju izbacuju po „zakonu horizontalnog izbačaja“, što znači da bi dijelovi vozila marke „Audi“ bili izbačeni i „iza mjesta sudara“ u pravcu njegovog kretanja, tj. u visini zadnjeg točka spornog vozila, što nije bio slučaj.

Drugostepeni sud ukazuje da je vještak na poseban upit u vezi tvrdnje da se vozilo marke „Audi“ nije kretalo, pojasnio da bi u slučaju da je bilo kretanja vozila došlo do aktiviranja vazdušnog jastuka kojim je vozilo marke „Audi“ serijski opremljeno, a samo ako je vozilo „parkirano i ima ugašen motor“ onda ne bi došlo do njegovog aktiviranja.

Ocjenom nalaza navedenog vještaka, drugostepeni sud zaključuje da je do oštećenja vozila tužitelja „došlo namjernom voljom učesnika u spornom događaju“.

Dalji zaključak drugostepenog suda jeste da je tužitelj kao punomoćnik vlasnika spornog vozila M. S., a ne sam u svojstvu vlasnika, zaključio ugovor o kasko osiguranju, pa se pozvao na odredbu člana 18.stav 1. Opštih uslova za kombinovano osiguranje motornih vozila tuženog, kojom je propisano da „Promjenom nosioca prava svojine na osiguranom vozilu ugovor o osiguranju prestaje u 24 časa onog dana kada je novi vlasnik preuzeo vozilo“. Naime, drugostepeni sud je pošao od činjenice da je tužitelj kupio sporno vozilo „u martu 2004. godine“ i da je ugovor o osiguranju zaključen 19.3.2004. godine kada je vlasnik još uvijek bio M. S., zbog čega se zaključena polisa na dan štetnog događaja (26.4.2004. godine) ne može odnositi na tužitelja.

Drugostepeni sud zaključuje da tužitelj nije dokazao ni visinu štete jer nije bio moguć pregled vozila obzirom da se istom „nakon nezgode gubi svaki trag“, a prema izjavi tužitelja date na ročištu od 18.4.2005. godine vozilo je prodato „N. iz S. M. koji ga je obavijestio da je vozilo isječeno u dijelove“.

Drugostepena odluka je pravilna i revizioni navodi je ne dovode u ozbiljnu sumnju.

Odredbom člana 898. stav 1. ZOO propisano je da događaj s obzirom na koji se zaključuje osiguranje (osigurani slučaj) mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovarača. Kada se dogodi osigurani slučaj, osiguravač je dužan isplatiti naknadu ili svotu određenu ugovorom (član 919. stav 1.).

U konkretnom slučaju, spornim se ukazuje da li se osigurani slučaj desio pod okolnostima u kojima bi nastala obaveza osiguravača da naknadi štetu prema zaključenoj

polisi osiguranja ili je u pitanju događaj koji je bio insceniran, što bi isključivalo obavezu osiguravača.

Na strani osiguravača leži teret dokazivanja činjenica koje ga oslobađaju obaveze iz ugovora o osiguranju, tj. da je njegova obaveza isplate naknade štete isključena.

U konkretnoj parnici, tuženi je na okolnosti nastanka saobraćajne nezgode predložio izvođenje dokaza nalazom vještaka saobraćajne struke S. S., koji je svoj nalaz sačinio u novembru 2009. godine. Nisu tačni navodi revidenta da prvostepeni sud nije cijenio ovaj nalaz, kod činjenice da je u obrazloženju odluke (strana 7. i 8.) detaljno dao pregled nalaza, odnosno relevantnih činjenica koje je vještak utvrdio i cijenio pri davanju svog nalaza.

Dajući iskaz na ročištu za glavnu raspravu održanom 25.5.2015. godine, vještak je pojasnio da postoje tri vrste tzv. „fiktivne nezgode“ gdje je konkretnu saobraćajnu nezgodu kvalificirao u treću kategoriju koju je opisao da predstavlja „saobraćajnu nezgodu koja se realno dogodila.“

Kada je u pitanju nalaz ovog vještaka, može se pravilnim prihvatiti zaključak sudova da vještak ne čini spornim da je u konkretnom udesu postojao kontakt oba vozila, ali ne na način kako to tvrdi tužitelj i da više proizilazi stav da je taj kontakt fingiran, na što upućuju drugi elementi (obim i vrsta oštećenja, položaj vozila, mjesto nalaska oštećenih dijelova, ponašanje vozača „Audia“ koji se nije pravovremeno vratio na traku svog kretanje iako ga u tome nije ništa sprečavalo).

Vještak se decidirano izjasnio da ostaje kod pismenog nalaza, dakle da „ne isključuje mogućnost da je do nezgode došlo i na drugačiji način od onog kojeg ističu učesnici“ (za šta je vještak u nalazu dao dovoljno objektivnih pokazatelja navedenih u obrazloženju ove odluke), ostavljajući sudu da ocjenom svih relevantnih činjenica donese konačni zaključak.

Tačan je navod revidenta da drugostepeni sud za razliku od prvostepenog suda nije prihvatio nalaz vještaka G. K., navodeći kao razlog to što je vještak u nalazu bio neodređen u vezi sa štetnim događajem (da li se dogodio kako tvrdi tužitelj ili je fingiran) i jer je smatrao potrebnim da se izvrši rekonstrukcija događaja, koji dokaz stranke tokom postupka nisu predložile. Međutim, po ocjeni ovog suda, to ne znači da je drugostepeni sud izveo pogrešan zaključak niti da je proizvoljno cijenio nalaze vještaka, jer je za svoju ocjenu o prihvatljivosti nalaza vještaka S. S. dao jasne, argumentovane i objektivne razloge, te naveo činjenice koje su međusobno povezane i nisu kontradiktorne.

Revident ukazuje da sud nije cijenio nalaz vještaka Đ. Č. iz maja 2015. godine i iskaz vještaka sa rasprave održane 23.6.2015. godine, gdje je vještak izjavio da oštećenje lijevog fara spornog vozila i lijevog fara vozila marke „Audi“, u smislu nabijanja i drobljenja dijelova ispred prednjih lijevih točkova, „ukazuje na podudarnost oštećenja nastalih u međusobnom kontaktu“. Ovaj prigovor je tačan, ali treba reći da je drugostepeni sud, prihvatajući nalaz vještaka S. S., prihvatio i činjenicu da jeste realno bilo kontakta vozila, ali da je taj kontakt, dakle i cijeli događaj, ocijenio kao unaprijed insceniran u namjeri tužitelja da se naplati kroz polisu osiguranja za vrijednost pretrpljene štete. Za takav zaključak je sud dao razloge zasnovane upravo na nalazu navedenog vještaka.

Zahtjev tuženog i umješaća na strani tuženog za naknadu troškova na ime sastava odgovora na reviziju u iznosima od po 1.535,00 KM nisu osnovani, jer ti odgovori nisu bili potrebni radi vođenja parnice (član 387. stav 1. ZPP), a pored toga sadržajno predstavljaju činjenice i stavove koje su već isticali tokom postupka i koje su nižestepeni sudovi imali u vidu prilikom odlučivanja.

Temeljem odredbe člana 248.ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća:
Rosa Obradović

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić